

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN BA VÌ
TRƯỜNG TIỂU HỌC PHÚ SƠN**

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**BIỆN PHÁP GIÚP NÂNG CAO HỨNG THÚ HỌC TẬP
MÔN ÂM NHẠC CHO HỌC SINH LỚP 4**

Tên tác giả : Hà Thị Huyền Trang
Đơn vị công tác : Trường Tiểu học Phú Sơn
Chức vụ : Giáo viên

NĂM HỌC: 2023 – 2024

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Hội đồng xét duyệt Sáng kiến kinh nghiệm ngành Giáo dục
- Đào tạo Ba Vì

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Hà Thị Huyền Trang	18/03/1986	Trường Tiểu học Phú Sơn	Giáo viên	Đại học	Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến : Âm nhạc khối 1,2,3,4,5.
- Tên sáng kiến đề nghị công nhận: **“Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”**
- Sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử từ ngày Từ tháng 9 năm 2023 đến tháng 4 năm 2024 tại Trường Tiểu học Phú Sơn.
- Mô tả bản chất của sáng kiến
 - + **Biện pháp 1. Truyền cảm hứng cho học sinh**
 - + **Biện pháp 2. Sử dụng đồ dùng trực quan, phương tiện nghe nhìn, nhạc cụ gõ tự tạo trong môn Âm nhạc**
 - + **Biện pháp 3. Sử dụng thủ pháp trong dạy học Âm nhạc**
 - + **Biện pháp 4: Tích hợp hình thành kỹ năng âm nhạc cho học sinh thông qua các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp**
 - + **Biện pháp 5: Thêm bớt dấu thanh**
- Những thông tin cần được bảo mật (nếu có):
.....
- Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:
Số lượng học sinh không quá đông. Có phòng chức năng riêng.
- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả:
 - a) Hiệu quả kinh tế:

Chi phí thực hiện không đáng kể, chủ yếu chỉ mất chi phí vào việc mua giấy màu, băng keo, hồ dán để làm nhạc cụ tự tạo. Tuy nhiên hầu hết các biện pháp đều dễ thực hiện.

b) Hiệu quả xã hội:

Sau khi áp dụng phương pháp này vào giảng dạy thì tình hình học tập môn Âm nhạc ở các lớp tiến bộ rõ rệt, các em yêu thích môn học này hơn, có khả năng cảm thụ âm nhạc và biểu diễn âm nhạc tốt hơn trước, tất cả học sinh đều biết cách thể hiện mình trước tập thể, trong đó có nhiều em hoạt động tốt và có nhiều sáng tạo. Không chỉ với môn Âm nhạc mà với các môn học khác các em cũng mạnh dạn và tự tin hơn rất nhiều. Mỗi tiết học Âm nhạc đều là một trải nghiệm thú vị, tình cảm cô và học sinh, học sinh với học sinh ngày càng thắm thiết hơn.

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử nếu có: Giải pháp này là giải pháp hoàn toàn mới, so với các cách học trước đây chủ yếu chỉ có một vài hoạt động tập thể, chưa đi sâu vào cốt lõi vấn đề. Chưa thực sự chú trọng vào tâm trạng các em, chưa tạo được hứng thú với các em. Thì với giải pháp mới này, đã tạo nhiều cơ hội cho các em học sinh được trải nghiệm, được hiểu rõ hơn về bản thân mình và có nhiều cơ hội rèn luyện hơn. Từ đó tâm lý cũng ổn định, giúp các em có một hành trang vững chắc bước vào tương lai.

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Phú Sơn., ngày 27 tháng 04 năm 2024

Người yêu cầu

Hà Thị Huyền Trang

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

- Họ tên tác giả: Hà Thị Huyền Trang
- Tên đề tài: ***“Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”***
- Lĩnh vực: Âm nhạc

STT	Tiêu chuẩn	Điểm	Điểm
1	Sáng kiến có tính mới		
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	30	
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	20	
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	10	
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	0	
Nhận xét:			
.....			
2	Sáng kiến có tính áp dụng		
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	30	
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	20	
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	10	
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	0	
Nhận xét:			
.....			
3	Sáng kiến có tính hiệu quả		
3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	30	
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	20	
3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	10	
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	0	
Nhận xét:			
.....			
4	Điểm trình bày		
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	10	
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	5	
Nhận xét:			
.....			
Tổng cộng:		Đánh giá: ☐ Đạt (>70 điểm) ☐ Không đạt	

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN

Huỳnh Thị Thanh Bình

MỤC LỤC

I. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
1. Tính cấp thiết phải tiến hành sáng kiến:.....	1
2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến:	3
3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:	3
II: NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN	4
1. Hiện trạng vấn đề:	4
2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề:.....	6
2.1. Nội dung sách Âm nhạc lớp 4 – Kết nối tri thức.....	6
2.2. Biện pháp thực hiện:	8
2.2.1 Biện pháp 1. Truyền cảm hứng cho học sinh.....	8
2.2.2 Biện pháp 2. Sử dụng đồ dùng trực quan, phương tiện nghe nhìn, nhạc cụ gõ tự tạo trong môn Âm nhạc.....	10
2.2.3 Biện pháp 3. Sử dụng thủ pháp trong dạy học Âm nhạc	12
2.2.4 Biện pháp 4: Tích hợp hình thành kỹ năng âm nhạc cho học sinh thông qua các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp.....	13
2.2.5 Biện pháp 5: Thêm bớt dấu thanh	15
3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị.....	15
4. Hiệu quả sáng kiến:	16
5. Tính khả thi.....	17
6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến:	17
7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến:.....	18
III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT.....	18
1. Kết luận.....	18
2. Những kiến nghị, đề xuất	19
VI. TÀI LIỆU THAM KHẢO	2

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Tính cấp thiết phải tiến hành sáng kiến:

1.1 Cơ sở lí luận:

Âm nhạc là một loại hình nghệ thuật sử dụng âm thanh để diễn tả cảm xúc, thái độ, nhận thức và tư tưởng của con người. Âm nhạc là một phần thiết yếu của các nền văn hóa, gắn bó và ảnh hưởng sâu sắc đến đời sống xã hội. Âm nhạc làm phong phú những giá trị tinh thần của nhân loại, là phương tiện giúp con người khám phá thế giới, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống.

Trong nhà trường giáo dục âm nhạc tạo cơ hội cho học sinh được trải nghiệm và phát triển năng lực âm nhạc, biểu hiện của năng lực thẩm mỹ thông qua sự thể hiện, cảm thụ, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc, góp phần phát hiện và bồi dưỡng những học sinh có năng khiếu âm nhạc. Thông qua các bài hát, các hoạt động âm nhạc và phương pháp giáo dục của nhà sư phạm, giáo dục âm nhạc góp phần phát triển ở học sinh các phẩm chất yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm, cùng các năng lực tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo để trở thành những công dân phát triển toàn diện về nhân cách, hài hòa về thể chất và tinh thần.

Môn Âm nhạc là một môn học cốt lõi thuộc nhóm môn Giáo dục nghệ thuật theo chương trình giáo dục phổ thông 2018, là chương trình tập trung phát triển năng lực âm nhạc, biểu hiện của năng lực thẩm mỹ trong lĩnh vực âm nhạc thông qua nội dung giáo dục với những kiến thức cơ bản, thiết thực, chú trọng thực hành góp phần phát triển hài hòa “*Đức – Trí – Thể – Mĩ*” và định hướng nghề nghiệp cho học sinh.

Trong chương trình giáo dục phổ thông 2018 thì môn Âm nhạc được tập trung và hình thành các năng lực như: Thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc. Học sinh biết trình bày, biết thưởng thức, biết kết hợp và vận dụng kiến thức, kĩ năng âm nhạc vào thực tiễn. Tuy nhiên để đạt được những năng lực và kĩ năng đó thì đòi hỏi học sinh phải có lượng kiến thức và kĩ năng vững chắc. Trong tiết dạy Âm nhạc để các em thích thú và học tập có kết quả là một việc không đơn giản.

Âm nhạc là một môn học mang tính nghệ thuật cao, nó khác rất nhiều so với môn học khác, tuy nó không đòi hỏi sự chính xác một cách tuyệt đối như những con số nhưng lại đòi hỏi người học phải có sự yêu thích, sự đam mê thậm chí là một chút cái gọi là “năng khiếu”, điều này không phải học sinh nào cũng có được. Học Âm nhạc mang đến cho học sinh những phút giây thư giãn, thoải mái, học mà chơi, chơi mà học. Thông qua những câu nhạc, những lời ca, âm nhạc giúp các em nhận thức những hình tượng âm thanh, giai điệu, kích thích cảm xúc của các em, giúp các em cảm thụ những giai điệu qua từng bài nhạc, từng câu nhạc.

Năm học 2023-2024 là năm học thay sách Âm nhạc lớp 4. Tôi đang giảng dạy là bộ sách Kết nối tri thức của nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam. Sách phong phú đa dạng cả nội dung, hình thức kênh hình, kênh chữ...

Xuất phát từ thực tế giảng dạy môn Âm nhạc lớp 4 sách Kết nối tri thức. Vấn đề học và kết quả học tập của các em là hết sức quan trọng, điều đó không chỉ phụ thuộc vào chương trình giảng dạy phù hợp mà còn phụ thuộc vào phương pháp truyền thụ của người giáo viên. Muốn cho học sinh hứng thú tích cực, tự giác, chủ động, tư duy, sáng tạo có năng lực tự học, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên thì đòi hỏi người giáo viên cần phải đổi mới, tìm tòi, sáng tạo những phương pháp, biện pháp phù hợp, giúp cho các em luôn có hứng thú và cảm thấy mới mẻ qua các tiết học Âm nhạc.

Chính vì vậy, tôi đã đưa ra biện pháp sau: **“Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”** để giải quyết những vấn đề đã nêu trên.

1.2 Cơ sở thực tiễn:

Thuận lợi:

Về giáo viên: - Là một giáo viên có trình độ về âm nhạc được đào tạo cơ bản và yêu thích âm nhạc.

- Có trách nhiệm với công việc, nhiệt tình, yêu nghề, mến trẻ, năng động trong mọi hoạt động đặc biệt là hoạt động tập thể.

- Được sự quan tâm tạo điều kiện của nhà trường rất coi trọng việc đổi mới biện pháp, phương pháp và nâng cao chất lượng của tất cả các môn học nên việc giảng dạy bộ môn Âm nhạc trong nhà trường đạt kết quả khả quan.

Về phía học sinh: - Học sinh ngoan, hầu hết các em đều rất yêu thích môn Âm nhạc, yêu mến các thầy cô giáo bộ môn.

- Các em thích học hát và được hát, thích hát các bài hát vui nhộn.

- Dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh, các em được thể hiện năng lực của bản thân nên các em rất hứng thú, tích cực trong các hoạt động học.

Khó khăn:

Bên cạnh những thuận lợi trên thì việc giảng dạy bộ môn Âm nhạc trong nhà trường cũng gặp phải không ít những khó khăn:

- Cơ sở vật chất của nhà trường còn hạn chế, phòng học chật hẹp nên khi học sinh tự luyện tập vận động phụ họa theo nhóm rất khó khăn.

- Nhiều phụ huynh và học sinh còn xem nhẹ tầm quan trọng của bộ môn.

- Năng khiếu của học sinh không đồng đều, nhiều em tự ti về năng khiếu của bản thân nên các em rất ngại thể hiện khiến việc định hướng phát triển năng lực cho các em gặp nhiều khó khăn.

- Bộ môn Âm nhạc là bộ môn đặc biệt mang tính nghệ thuật, đòi hỏi người dạy phải luôn nghiên cứu, đổi mới phương pháp để thu hút sự chú ý, hứng thú học tập của học sinh. Việc trao đổi về chuyên môn trong nhà trường là rất khó khăn.

- Dạy học theo phương pháp định hướng phát triển năng lực học sinh nếu giáo viên không bao quát lớp tốt, định hướng cho học sinh các hoạt động không linh hoạt thì khi hoạt động nhóm dễ mất trật tự, hiệu quả giờ học chưa cao.

2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến:

Môn Âm nhạc trong trường tiểu học nói chung và các phong trào văn nghệ nói riêng có nhiệm vụ đặc biệt trong công tác giáo dục học sinh nhất là đưa âm nhạc đến với trẻ thơ, đáp ứng nhu cầu hiện nay. Đây là điều kiện ban đầu giúp trẻ cảm thụ âm nhạc, hiểu biết nghệ thuật, đó chính là những mắt xích đầu tiên, quan trọng nhất để khơi dậy ở trẻ những cảm xúc với Âm nhạc. Qua các hoạt động âm nhạc, giúp các em có một sân chơi bổ ích, là nơi để các em thể hiện phong cách của mình qua mỗi bài hát. Từ đó giúp các em luôn tự tin trong các hoạt động giáo dục, là một nhân tố hình thành nhân cách, trí tuệ học sinh góp phần xây dựng một con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kì mới..

Thông qua hoạt động ca hát, nhất là nội dung của mỗi bài hát giúp các em thêm yêu cuộc sống, yêu quê hương đất nước, yêu truyền thống, bản sắc dân tộc con người Việt Nam.

Là một giáo viên trẻ, còn ít kinh nghiệm trong công tác giảng dạy nhưng qua quá trình nghiên cứu, học hỏi và thực tiễn bản thân tôi nhận thấy được vị trí, tầm quan trọng của bộ môn âm nhạc trong chương trình giáo dục phổ thông. Nên tôi đã cố gắng nghiên cứu, tìm hiểu và tham khảo một số phương pháp giảng dạy khác nhau ở các đồng nghiệp có nhiều kinh nghiệm, cùng với sự trải nghiệm của bản thân, tôi đã mạnh dạn áp dụng một số biện pháp vào công tác giảng dạy năm 2023 – 2024 trong môn âm nhạc ở lớp 4 do mình phụ trách. Nhằm nâng cao chất lượng các tiết học âm nhạc, để thông qua âm nhạc, giúp cho các em có tinh thần thoải mái: “*Học mà chơi, chơi mà học*” và dần dần hoàn thiện bản thân mình, tạo bước nền vững chãi hơn để các em có thể bước vào tương lai một cách thuận lợi.

3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

a. Thời gian nghiên cứu: Từ tháng 9 năm 2023 đến tháng 4 năm 2024.

b. Đối tượng nghiên cứu: “Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”.

c. Phạm vi nghiên cứu: Nghiên cứu trong phạm vi học sinh khối 4 trường Tiểu học Phú Sơn.

II. NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN

1. Hiện trạng vấn đề:

Hiện nay việc dạy và học phải luôn luôn tiến hành theo hướng đổi mới. Trong quan niệm dạy học mới một giờ học tốt là một giờ học phát huy được tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của cả người dạy và người học nhằm nâng cao tri thức, bồi dưỡng năng lực hợp tác, năng lực vận dụng tri thức vào thực tiễn, bồi dưỡng phương pháp tự học, tác động tích cực đến tư tưởng, tình cảm, đem lại hứng thú học tập cho người học.

Ngoài những yêu cầu có tính chất truyền thống như: Bám sát mục tiêu giáo dục, nội dung dạy học, đặc trưng môn học; phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí lứa tuổi học sinh; đổi mới phương pháp dạy học còn có những yêu cầu mới như: được thực hiện thông qua việc giáo viên tổ chức các hoạt động học tập cho học sinh theo hướng chú ý đến việc rèn luyện phương pháp tư duy, khả năng tự học, nhu cầu hành động và thái độ tự tin; được thực hiện theo nguyên tắc tương tác nhiều chiều: giữa giáo viên với học sinh, giữa học sinh với học sinh. Về bản chất, đó là giờ học có sự kết hợp giữa học tập cá thể (hình thức học cá nhân) với học tập hợp tác (hình thức học theo nhóm, theo lớp); chú trọng kết hợp học với hành, nâng cao tri thức với rèn luyện các kĩ năng, gắn với thực tiễn cuộc sống; phát huy thế mạnh của các phương pháp dạy học tiên tiến, hiện đại; các phương tiện, thiết bị dạy học và những ứng dụng của công nghệ thông tin... chú trọng cả hoạt động đánh giá của giáo viên và tự đánh giá của học sinh.

Dạy học âm nhạc là một quá trình tác động qua lại giữa giáo viên và học sinh nhằm truyền thụ hệ thống kiến thức âm nhạc, hình thành và phát triển kĩ năng, kĩ xảo, ý thức và thái độ cần thiết trong lĩnh vực âm nhạc cho học sinh, học sinh nhận thức và lĩnh hội chúng, qua đó thực hiện được mục đích giáo dục âm nhạc.

Trong nhà trường phổ thông, những học sinh có khả năng biểu diễn âm nhạc chiếm tỉ lệ rất thấp, những em có khả năng sáng tác âm nhạc chiếm tỉ lệ còn thấp hơn rất nhiều lần. Tuy vậy, dạy âm nhạc ở trường phổ thông là việc dạy cho tất cả học sinh, mà đa số là không có năng khiếu âm nhạc, vì vậy môn học này không đặt mục tiêu giúp các em trở thành người biểu diễn hoặc sáng tác âm nhạc chuyên nghiệp. Mục tiêu môn Âm nhạc nhằm cung cấp cho học sinh những kiến thức, kĩ năng, thái độ phù hợp với lứa tuổi và năng lực của các em. Thông qua mỗi bài hát giúp học sinh hiểu được ý nghĩa giáo dục sâu sắc của từng bài để từ đó các em có thái độ cũng như cách nhìn mới, đầy sáng tạo về cuộc sống, về thiên nhiên...theo hướng tích cực hơn, giúp học sinh phát triển một cách toàn diện, tự nhiên, cân bằng về trí tuệ, óc sáng tạo và giá trị thẩm mỹ.

Qua thực tế giảng dạy tại trường, tôi đã tìm hiểu khả năng học nhạc của học sinh. Bằng việc quan sát thực tế các giờ học tôi nhận thấy việc tiếp thu các kiến thức âm nhạc và sự yêu thích học tập bộ môn chỉ rơi vào một số em gọi là có năng

kiểu. Còn lại các em khác chỉ học theo bản năng phải học nên ít có sự sáng tạo trong vận dụng kiến thức. Khi kiểm tra thì số lượng các em thực hiện tốt còn rất khiêm tốn. Thực tế khi nghe các em thực hiện bên cạnh những em trình bày tự nhiên và thoải mái vẫn còn một số em chưa thực sự mạnh dạn, tự tin, chỉ hát với tính chất thuộc lòng, đọc nhạc còn sai tên nốt, chỉ đúng tên nốt mà chưa đúng trường độ, ngắt, nghỉ tùy tiện không đúng tiết tấu của bài nhạc...

Âm nhạc là một trong những phương tiện hiệu quả để thực hiện nhiệm vụ giáo dục đạo đức, thẩm mỹ, góp phần giáo dục học sinh toàn diện, hình thành nhân cách con người. Đồng thời, bước đầu hình thành khả năng cảm thụ, hiểu và thể hiện nghệ thuật âm nhạc, khơi dậy ở các em khả năng sáng tạo trong hoạt động âm nhạc.

Bên cạnh đó, mục tiêu và nhiệm vụ của môn Âm nhạc ở nhà trường còn trang bị cho học sinh một số kiến thức về kỹ năng ca hát, đọc và nghe nhạc; về lý thuyết âm nhạc ở mức độ đơn giản để ở chừng mực nào đó, các em có thể tham gia các hoạt động âm nhạc của cộng đồng. Hình thành cho học sinh những hiểu biết sơ đẳng về cái hay, cái đẹp trong nghệ thuật âm nhạc, ý nghĩa, tác dụng của âm nhạc với đời sống, đồng thời mở mang vốn hiểu biết về âm nhạc dân tộc Việt Nam, tinh hoa âm nhạc thế giới, góp phần bồi dưỡng tình cảm, đạo đức, trí tuệ, tạo không khí vui tươi, lành mạnh, làm phong phú thế giới tinh thần nhằm phát triển hài hòa, toàn diện nhân cách học sinh.

Giáo dục âm nhạc là hình thức giáo dục nghệ thuật mang tính đặc thù. Nó có khả năng liên kết, sử dụng cũng như hỗ trợ, lồng vào tất cả hình thức, nội dung giáo dục khác, làm cho chúng đạt đến hiệu quả cao trong việc thực hiện những yêu cầu, mục tiêu giáo dục. Nó khơi dậy trong học sinh những cảm xúc hướng tới chân - thiện - mỹ. Ca hát là một hoạt động quan trọng, bản chất của nó là thông qua luyện tập giúp học sinh có tinh thần sảng khoái, uơm mầm những ước mơ tươi đẹp.

Khi trẻ em được tiếp xúc với các bài học về âm nhạc hàng tuần hay các lớp học nhạc nói chung sẽ nhận được rất nhiều lợi ích. Tất cả chúng ta đều thích ngắm nhìn những đứa trẻ tự do nhảy múa khắp phòng, hát theo những giai điệu mà chúng yêu thích bằng một giọng hát trong veo và khỏe mạnh. Âm nhạc rõ ràng là một phương tiện để thể hiện sự sáng tạo.

Tiến sĩ Kyle Pruett, nhạc sĩ kiêm giáo sư tâm lý học trẻ nhỏ tại Khoa Y dược, Đại học Yale, cho biết: *"Năng lực ngôn ngữ là gốc rễ của năng lực giao tiếp xã hội. Và những trải nghiệm âm nhạc giúp con trẻ cải thiện khả năng giao tiếp bằng lời nói"*.

Âm nhạc còn được xem là có khả năng cải thiện và nâng cao sức khỏe thể chất và tinh thần của con người. Các nhà khoa học của Đại học Harvard đã phát hiện ra rằng việc học âm nhạc giúp làm giảm căng thẳng và trầm cảm, cũng như cải thiện tâm trạng và nâng cao kỹ năng giao tiếp xã hội.

Âm nhạc vì vậy không chỉ giúp cho học sinh phát triển toàn diện cả về thể chất lẫn tinh thần, mà còn giúp các em trở thành những cá nhân có cuộc sống cân bằng và hạnh phúc.

Qua đó, chúng ta nhận thức được tầm quan trọng của bộ môn Âm nhạc trong chương trình giáo dục phổ thông.

Tuy nhiên, kết quả năm học trước dù được giáo viên quan tâm đầu tư nhưng kết quả đạt giả chưa cao.

Số liệu điều tra trước khi thực hiện

Số liệu thống kê khảo sát khối 4 kì 1 năm học 2023 – 2024 thu được kết quả như sau:

Lớp	TSHS	Hoàn thành tốt(T)		Hoàn thành(H)		Chưa hoàn thành(C)	
		SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %
4A1	35	7	25,9 %	28	74,1 %	0	0 %
4A2	32	9	28,1 %	23	71,8 %	0	0 %
4A3	33	10	30,3 %	23	69,7 %	0	0 %
4A4	33	10	30,3 %	23	69,7 %	0	0 %
4A5	27	7	25,9 %	20	74,1 %	0	0 %
4A6	30	9	30 %	21	70 %	0	0 %

Là một giáo viên được bồi dưỡng chuyên ngành Âm nhạc tiểu học, qua thời gian trực tiếp giảng dạy, bản thân ít nhiều đã đúc kết được những kinh nghiệm. Với nhiệt huyết của bản thân cùng với lòng yêu nghề, mến trẻ, trách nhiệm trong công việc để khắc phục tình trạng trên tôi đã nghiên cứu chọn sáng kiến **“Biện pháp giúp nâng cao hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”**.

2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề:

2.1. Nội dung sách Âm nhạc lớp 4 - Kết nối tri thức

Khác với sách cũ, nội dung sách Âm nhạc lớp 4 – Kết nối tri thức gồm: Hát, Nghe nhạc, Đọc nhạc, Nhạc cụ, Lí thuyết âm nhạc, Thường thức âm nhạc.

Từng nội dung là những mảng kiến thức khác nhau để giúp học sinh có kiến thức tư duy từng mảng một cách rõ ràng và định hình tốt hơn việc học của mình trong các nội dung của môn học. Cụ thể:

2.1.1. Học hát

Sách giáo khoa Âm nhạc 4 được biên soạn theo 8 chủ đề, mỗi chủ đề tương ứng một bài hát. Với nội dung hát học sinh cần thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái. Thuộc lời và biết cách lấy hơi, duy trì nhịp độ ổn định. Tiếng hát phải có sức biểu cảm với những trạng thái khác nhau như: vui vẻ, hồn nhiên, nhí nhảnh...

Quy trình dạy hát gồm các bước sau: Giới thiệu bài, Hát mẫu, Dạy hát từng câu, Hát cả bài, Gõ đệm bằng nhạc cụ gõ, Vận động hoặc trò chơi.

2.1.2 Nghe nhạc:

Nội dung nghe nhạc yêu cầu học sinh biết lắng nghe và bộc lộ cảm xúc, vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu. Cảm nhận về đặc trưng các loại âm sắc khác nhau, bước đầu biết tưởng tượng khi nghe nhạc và nêu được tên bản nhạc.

Quy trình dạy nghe nhạc gồm các bước sau: Giới thiệu bản nhạc. Cho học sinh nghe nhạc (lần 1). Nghe nhạc kết hợp gõ đệm, vận động cơ thể hoặc chơi trò chơi(lần 2). Hát lại câu hát đã nhớ với bản nhạc có lời(lần 3).

2.1.3 Đọc nhạc

Với phần đọc nhạc học sinh được biết và đọc các nốt nhạc Đồ, Rê, Mi, Pha, Son, La, Si, Đô qua các bài đọc nhạc dài hơn so với lớp 1, 2, 3. Giáo viên hướng dẫn học sinh đọc nhạc đúng tên nốt, thể hiện đúng cao độ trường độ. Giáo viên lưu ý học sinh ngân đủ độ dài của hình nốt, nghỉ đúng độ dài dấu lặng.

Dạy đọc nhạc có thể kết hợp trò chơi để chuyển tải nội dung kiến thức nhẹ nhàng.

Quy trình dạy đọc nhạc gồm các bước sau:

- Giáo viên đọc mẫu, dùng nhạc cụ lấy cao độ chuẩn, vừa đọc nhạc vừa làm kí hiệu bàn tay
- Giáo viên và học sinh cùng luyện tập
- Giáo viên hướng dẫn học sinh tự luyện tập
- Học sinh luyện tập theo các hình thức kết hợp trò chơi

2.1.4 Nhạc cụ

Với phần nhạc cụ giáo viên hướng dẫn học sinh được thể hiện đúng trường độ các mẫu tiết tấu, biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hòa. Biết sử dụng nhạc cụ đệm cho bài hát qua các nhạc cụ gõ như: Thanh phách, song loan, trống nhỏ, trai – en – gô, tem – pơ – rin...

Ở lớp 4 học sinh được lựa chọn 2 loại nhạc cụ giai điệu: Ri-cooc-đơ hoặc kèn phím.

Quy trình dạy nhạc cụ gồm các bước sau: Giáo viên làm mẫu. Giáo viên và học sinh cùng luyện tập. Học sinh luyện tập, tập đệm cho bài hát. Học sinh trình bày, biểu diễn.

2.1.5 Lí thuyết âm nhạc

Nội dung này giúp cho học sinh bước đầu có thêm hiểu biết về lí thuyết âm nhạc. Giáo viên hướng dẫn cụ thể để học sinh nhận biết về tên gọi, đặc điểm, hình dáng, và minh hoạ bằng các bài tập, qua đó hỗ trợ học sinh học các nội dung khác như: Hát, Đọc nhạc, Nhạc cụ thêm hiệu quả.

2.1.6 Thường thức âm nhạc

Lớp 4 học sinh được học qua hai dạng bài: Tìm hiểu nhạc cụ và Câu chuyện âm nhạc. Dạng bài Câu chuyện âm nhạc giáo viên hay học sinh đọc hoặc kể đầy đủ

câu chuyện. Hướng dẫn học sinh tạo âm thanh minh họa hay đóng vai nhân vật. Giúp các em nhớ được nội dung câu chuyện.

Quy trình dạy thường thức âm nhạc gồm các bước sau:

Tìm hiểu nhạc cụ	Kể chuyện âm nhạc
- Nêu được tên nhạc cụ - Mô tả động tác chơi nhạc cụ - Nhận biết được nhạc cụ khi xem	- Nêu tên câu chuyện, nhân vật - Kể được câu chuyện ngắn theo ảnh minh họa - Bước đầu minh họa một số tình tiết câu chuyện bằng âm thanh, động tác

Biện pháp thực hiện:

Để có một tiết học Âm nhạc hiệu quả, gây hứng thú cho học sinh trước tiên người giáo viên phải xây dựng nề nếp học tập ngay từ bài học đầu tiên. Cụ thể như xác định thái độ, ý thức học tập đối với môn Âm nhạc. Áp dụng một số giải pháp, biện pháp đổi mới trong giảng dạy nhằm mang lại hiệu quả cao trong giờ dạy và học Âm nhạc trong trường tiểu học, tạo được không khí thoải mái, tinh thần vui tươi cho học sinh theo cách: Lấy học sinh làm trung tâm, giáo viên là người hướng dẫn giúp các em tự tìm ra kiến thức, phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo.

Muốn cho học sinh có niềm yêu thích Âm nhạc, biến giờ học nhạc thành giờ “ Học vui – Vui học”, sôi nổi, học sinh vẫn tiếp thu đủ kiến thức bài học. Học sinh được chủ động phát huy năng khiếu nghệ thuật, tính tích cực, phát triển tai nghe, tình cảm, thẩm mỹ, tạo không khí lành mạnh vui tươi trong giờ học. Sau đây tôi xin đưa ra một số biện pháp sau:

2.2.1 Biện pháp 1. Truyền cảm hứng cho học sinh

Để tạo sự hứng thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh ngay từ buổi đầu tiên người giáo viên phải tạo thái độ vui vẻ, gần gũi, thân mật, với các em học sinh tìm hiểu hiểu tâm tư, ý thích của các em đối với môn học. Việc đánh giá công bằng trong kiểm tra miệng cũng là yếu tố góp phần tạo nên không khí chung của cả lớp để chuẩn bị bước vào bài học mới, nhưng sự hứng thú học tập của học sinh chỉ thực sự bắt đầu với phần mở đầu. Từ đó người giáo viên mới nắm bắt được tình hình học tập và xây dựng kế hoạch dạy học, bài dạy phù hợp với đối tượng học sinh của các lớp học đó.

Ngay từ đầu tiết học của buổi học, đầu tiên giáo viên sẽ tổ chức trò chơi nhằm tạo không khí truyền cảm hứng tinh thần sảng khoái, vui chơi giải trí, trong quá trình giảng dạy giáo viên cần phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo của học sinh nhằm gây hứng thú học tập cho các em với bộ môn học.

Trong quá trình giảng dạy cần đưa vào một số trò chơi để vừa nâng cao hiệu quả bài học, vừa tạo hứng thú, vừa vui chơi, giải trí, cho học sinh. Thực tế cho thấy nếu trong một tiết học giáo viên dành ít thời gian tổ chức trò chơi cho học sinh rất hào hứng học. Trong Âm nhạc có rất nhiều trò chơi, nhưng làm sao cho các trò chơi phù hợp với nội dung bài dạy và phù hợp với từng lứa tuổi của các em, phù hợp thời lượng, thời gian và việc lồng ghép trò chơi nên thực hiện vào bước nào? Đòi hỏi mỗi giáo viên cần biết ứng dụng thật sự phù hợp, linh hoạt tạo hứng thú cho các em, với việc đan xen phương pháp chơi trò chơi trong môn Âm nhạc.

Ví dụ:

Trò chơi: Vận động theo nhạc (dùng cho khởi động vào đầu tiết học hay chuyển giữa các nội dung của một tiết học). Vận động theo nhạc là hoạt động phối hợp giữa âm nhạc và động tác cơ thể hoặc sử dụng nhạc cụ gõ đệm theo hát tạo cho con người có được sự cảm nhận về nhịp điệu, tiết tấu của bài hát, bản nhạc góp phần tích cực vào việc phát triển toàn diện nhân cách học sinh. Lưu ý, những loại nhạc đưa vào phần khởi động nhất thiết nên chọn nhạc sôi động để kích thích trí não học sinh.

- Chuẩn bị : Một số video, clip hoặc đoạn nhạc chỉ có âm thanh.

- Cách làm:

+ Cách 1: Giáo viên mở video mẫu cho học sinh dùng các động tác cơ thể vận động theo.

+ Cách 2: Giáo viên sử dụng một số đoạn nhạc không lời hoặc bài hát, học sinh lắng nghe nhạc và vận động theo bằng những động tác riêng của mình. Với cách làm này có thể giúp học sinh phát huy tính chủ động, sáng tạo của mình qua môn học.

Lớp 4A4 tham gia vận động theo nhạc

Hs tham gia vận động theo nhạc bằng các động tác sáng tạo của từng học sinh

Trò chơi 2: Nghe giọng hát tìm người hát. (Dùng cho mở đầu vào tiết học)

Giúp học sinh nâng cao khả năng nghe nhạc, nhận biết giọng hát của các bạn trong lớp.

- Chuẩn bị : Một số bài hát đã học.

- Cách chơi: Giáo viên mời một bạn lên bảng, chỉ định ở dưới lớp một học sinh hát. Bạn trên bảng quay xuống và đoán tên bạn vừa hát, đoán đúng thì được bạn vừa hát lên thế. Nếu đoán chưa đúng thì tiếp tục trò chơi. Nếu ba lần đoán sai thì giáo viên chỉ định học sinh khác.

Kết quả của biện pháp:

- Với biện pháp trên mục đích giúp các em hứng thú, say mê, tích cực, hăng hái trong các hoạt động âm nhạc, yêu ca hát, các em biết được cái hay, cái đẹp, của bộ môn nhạc "*Học mà vui - Vui mà học*". Qua đó giúp bổ trợ và củng cố lại kiến thức cho các em, giúp các em biết vận dụng chính trò chơi đó vào bài học cụ thể. Vậy qua trò chơi khởi động trên, các em nắm được cách chơi trò chơi được ứng với nội dung bài hát.

2.2.2 Biện pháp 2. Sử dụng đồ dùng trực quan, phương tiện nghe nhìn, nhạc cụ gõ tự tạo trong môn Âm nhạc

Đàn organ được sử dụng hầu hết trong các bước khi dạy hát như: Đàn cao độ cho học sinh luyện thanh, đàn giai điệu cả bài hát, đệm đàn cho học sinh hát và biểu diễn phụ họa cho bài hát... Học sinh biết nghe nhạc và biết cách hát và vận động theo nhạc. Đàn organ là đồ dùng thiết yếu trong quá trình dạy - học môn Âm nhạc.

Để giúp học sinh luyện hát đúng giai điệu và lời ca, sau khi tiến hành dạy hát từng câu và ghép cả bài, giáo viên đánh đàn bằng hình thức đệm piano cho học sinh hát. Với biện pháp này giúp học sinh biết cách hát theo đàn, đồng thời đệm piano sẽ giúp cho giáo viên dễ dàng phát hiện các giai điệu còn hát phô, chưa hát đúng giai điệu bài hát mà các em hát còn sai, từ đó kịp thời uốn nắn chỉnh sửa cho học sinh. Học sinh hát thuần thục nhuần nhuyễn, giáo viên đệm đàn có sử dụng tiết tấu cho các em thể hiện sắc thái, tình cảm của bài hát, nhằm tạo hứng thú cho các em thông qua nhịp điệu của đàn.

Bảng phụ hoặc ti vi, máy chiếu: Bảng phụ là phương tiện cần thiết để hỗ trợ phương pháp dạy học tích cực giúp giáo viên giảm bớt thời gian chuẩn bị đồ dùng khi đang dạy để tập trung vào giảng bài cho học sinh. Ti vi, máy chiếu giúp giáo viên và học sinh dạy – học thuận tiện hơn. Trong các tiết học giáo viên nếu không có hình ảnh để minh chứng thì học sinh không hình dung ra được, thậm chí còn hiểu lệch lạc nội dung vấn đề, chính vì vậy "*nghe và nhìn*" là hai yếu tố cần thiết, khi được nghe và nhìn được hướng dẫn cụ thể các em có thể tự rút ra được những kiến thức đã học và áp dụng vào việc thực hành nhanh nhẹn đồng thời chủ động, sáng tạo hơn trong học tập.

Ví dụ: Khi dạy bài hát mới ngoài sách giáo khoa giáo viên chuẩn bị bảng phụ, máy chiếu hay ti vi để qua phương pháp trực quan học sinh quan sát được bản nhạc và trả lời câu hỏi, các em được nhận biết các tốc độ nhanh hay chậm, tính chất bài hát, mềm mại tha thiết hay vui nhộn, tác giả, dân ca, lời mới, nhạc và lời của ai? nhạc nước ngoài, lời Việt... Giáo viên yêu cầu các em lên trả lời và chỉ luôn các yêu cầu trên bản nhạc bài hát. Qua đó sẽ thu hút sự tập trung của cả lớp, khắc sâu kiến thức nhạc lí giúp cho học sinh học hát hoặc đọc nhạc đạt được hiệu quả cao. Với phần dạy âm nhạc thường thức thì việc sử dụng ti vi là rất cần thiết. Các em có thể quan sát tốt hơn, nghe rõ hơn các nhạc cụ cần tìm hiểu. Kể cả phần dạy câu chuyện âm nhạc các em sẽ được xem hình ảnh nhân vật qua câu chuyện sinh động, rõ ràng hơn khi nhìn trong sách giáo khoa.

Đồ dùng dạy - học hay nhạc cụ gõ không thể thiếu trong tất cả các tiết dạy học âm nhạc. Chính vì lẽ đó, giáo viên giảng dạy bộ môn Âm nhạc của trường tiểu học ngoài đồ dùng là đàn organ tôi cùng các học sinh các lớp đã vận dụng những phế liệu và vật liệu sẵn có để tự làm một số đồ dùng dạy học, nhạc cụ gõ tự tạo có hiệu quả.

Ví dụ:

- Giáo viên dùng giấy màu để in tên các nốt nhạc. Khi sử dụng giáo viên dùng nam châm để dính bảng.

- Học sinh làm nhạc cụ tự tạo qua các phế liệu đã qua sử dụng như vỏ chai nhựa, vỏ sữa chua. Sau khi được rửa sạch phơi khô thì cho bên trong chai nhựa những viên đá, sỏi nhỏ đóng lấp lại. Đối với vỏ sữa chua sau khi cho đá hoặc sỏi vào học sinh dùng băng dính kín nắp hộp. Học sinh sẽ sử dụng nhạc cụ tự tạo này bằng cách lắc chai theo các hình thức gõ đệm.

Nhạc cụ tự tạo của học sinh

Học sinh sử dụng nhạc cụ gõ tự tạo trong giờ học.

Tiết dạy Âm nhạc của giáo viên có thành công hay không, phụ thuộc rất nhiều vào yếu tố sử dụng các đồ dùng dạy - học, nhạc cụ gõ. Khi giáo viên có sự chuẩn bị các dụng cụ trên sẽ kích thích sự tò mò của học sinh, từ đó các em sẽ cảm thấy hào hứng khi chính các em được trực tiếp sử dụng các nhạc cụ tự làm trong giờ học, đồng thời sẽ giúp các em nắm chắc về tiết tấu.

Với đồ dùng và nhạc cụ tự làm phục vụ môn học đòi hỏi giáo viên và học sinh phải biết sử dụng và khai thác tính năng của chúng một cách hợp lý, nếu không khai thác hết chức năng của các loại đồ dùng, nhạc cụ sẽ làm giảm hiệu quả của giờ học.

Kết quả của biện pháp:

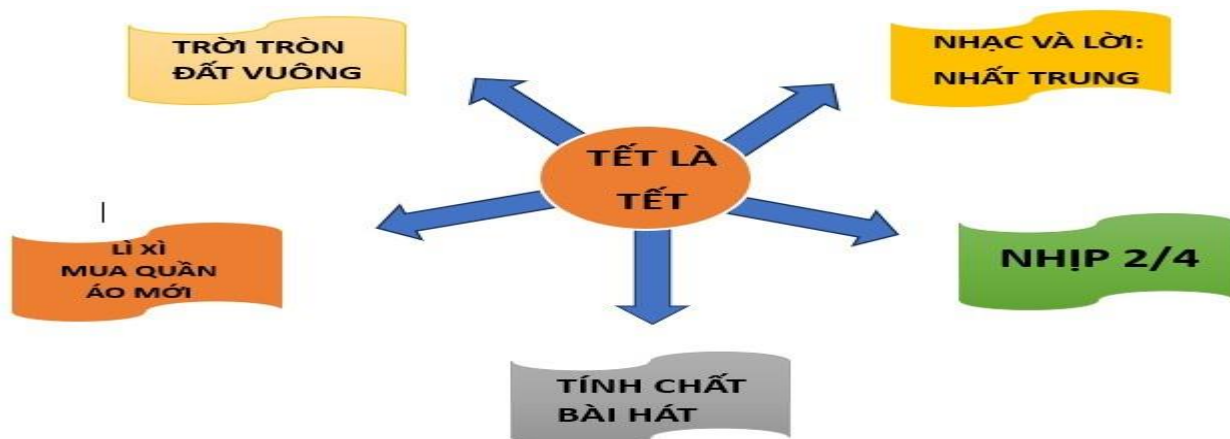
Biện pháp sử dụng đồ dùng, trực quan, nhạc cụ tự tạo giúp các em hoạt động rất tích cực, các em rất mạnh dạn, tự tin nắm kiến thức chắc chắn đồng thời phát huy tính chủ động, sáng tạo trong học tập của học sinh.

2.2.3 Biện pháp 3. Sử dụng thủ pháp trong dạy học Âm nhạc

Trong quá trình giảng dạy các khối lớp nên tôi cũng có một vài thủ pháp đưa ra cho các em học tập, giúp các em có hứng thú học tập dễ dàng hơn trong môn Âm nhạc.

Thủ pháp “Trò chơi” thông qua sử dụng một số phương pháp, kĩ thuật dạy học: Trò chơi âm nhạc là một hoạt động thực hiện yêu cầu đổi mới phương pháp dạy Âm nhạc theo chương trình giáo dục phổ thông 2018. Trò chơi âm nhạc nhằm giúp giáo viên thay đổi các hình thức hoạt động trong tiết dạy và giúp học sinh thư giãn, hứng thú theo tinh thần “*chơi mà học*” âm nhạc. Tôi đã linh hoạt sử dụng trò chơi âm nhạc tùy vào từng bài học, mục tiêu tiết học, cảm nhận của học sinh.

Ví dụ: Trong tiết ôn tập bài hát Tết là tết sách Âm nhạc 4 – Kết nối tri thức tôi vận dụng phương pháp “Sơ đồ tư duy” trong phần mở đầu tiết học để giúp học sinh ôn lại kiến thức bài hát. Tôi đã làm sơ đồ tư duy qua bài dạy điện tử, học sinh sẽ trả lời các câu hỏi liên quan xoay quanh bài hát Tết là tết – Nhạc và lời: Nhất Trung.

Ví dụ 2: Trong nội dung Thường thức âm nhạc phần câu chuyện âm nhạc sử dụng giáo viên vận dụng “Kỹ thuật đóng vai” qua câu chuyện âm nhạc: Peter và chó sói. Tôi tiến hành phân vai nhân vật của câu chuyện cho học sinh. Một học sinh dẫn dắt câu chuyện, những học sinh còn lại đóng vai các nhân vật và thể hiện tính cách, cử chỉ, điệu bộ nhân vật đó.

Thủ pháp “phiên âm” (cho những tiếng hát có âm láy, luyến)

Giáo viên chỉ ra những tiếng hát có âm luyến, láy trong câu hát. Vừa giải thích cách luyến, láy vừa phiên âm trên bảng cho học sinh nhận biết.

Ví dụ: Bài Tết là tết tiếng hát có âm luyến giáo viên phiên âm giải thích như sau:

“phố ” = **phố...ô** (có 2 âm luyến)

GV hát mẫu, tập riêng các tiếng hát có âm luyến vài lần rồi mới chuyển sang dạy cả câu hát.

Kết quả của biện pháp

Qua sử dụng một số thủ pháp trên tôi thấy học sinh hát tốt hơn đặc biệt những tiếng luyến khó hát. Khai thác khả năng mạnh dạn, chủ động, sáng tạo, của học sinh, giúp các em học sinh hứng thú, yêu thích môn học hơn.

2.2.4 Biện pháp 4: Tích hợp hình thành kỹ năng âm nhạc cho học sinh thông qua các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp

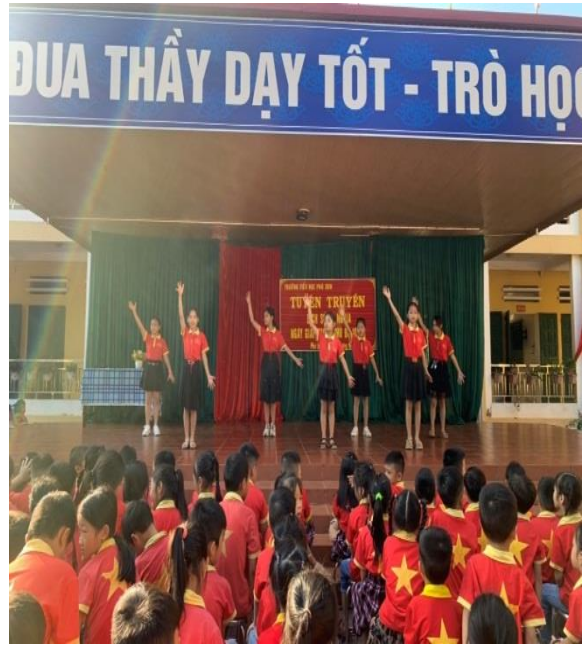
Ngoài việc kiểm tra và thực hành hoạt động học của học sinh trong các giờ học chính khóa. Các em còn được tham gia giao lưu, biểu diễn văn nghệ giữa các lớp hay các hoạt động ngoài giờ lên lớp do nhà trường tổ chức như:

Khai giảng, Trung thu, 20/11, 22/12, 26/3... Tôi đã khuyến khích những em yêu thích, đam mê, có năng khiếu nổi trội tham gia vào câu lạc bộ văn nghệ của khối lớp, nhà trường. Khi các em tham gia câu lạc bộ văn nghệ tôi rèn luyện, mài rũa và nâng cao kỹ năng ca hát, biểu diễn cho các em để phục vụ các ngày lễ lớn của nhà trường, địa phương.

Ngoài ra, khi tổ chức các hoạt động ngoại khóa, sinh hoạt tập thể tôi mạnh dạn tham mưu với nhà trường và giáo viên chủ nhiệm lớp có học sinh biểu diễn để mời phụ huynh đến hỗ trợ các con và nhà trường. Qua đó, phụ huynh cảm nhận được cái hay, cái đẹp là chính con em mình đã đem đến các tiết mục văn nghệ cho các chương trình thêm phần trang trọng và đặc sắc hơn. Phụ huynh sẽ thấy được vị trí và vai trò của môn học Âm nhạc cũng rất quan trọng trong nhà trường bởi nó góp phần làm thăng bằng, hài hòa các hoạt động của các em, giúp các em học tốt hơn các môn học khác.

Biểu diễn văn nghệ Trung thu

Biểu diễn văn nghệ thứ hai đầu tuần

Biểu diễn văn nghệ ngày 20/11

Biểu diễn văn nghệ Ngày giải phóng Thủ đô

Biểu diễn văn nghệ 22/12

Kết quả của biện pháp

Từ những hoạt động trên, tôi nhận thấy học sinh ngày càng có kiến thức, kỹ năng âm nhạc tốt hơn. Hát hay hơn, mạnh dạn, tự tin hơn và phát huy được hết năng khiếu âm nhạc của các em. Hơn nữa, góp phần thêm đa dạng, sinh động các chương trình tổ chức của nhà trường và địa phương.

2.2.5 Biện pháp 5: Thêm bớt dấu thanh

Biện pháp này sử dụng cho những câu hát có âm vực trầm, cao, nửa cung nhằm giúp cho học sinh hát đúng cao độ. Sau khi đàn giai điệu và hát mẫu câu hát cần tập, giáo viên chỉ ra những tiếng hát cần thêm bớt dấu thanh. Dùng phấn màu thêm hoặc bỏ dấu thanh những tiếng khó hát.

Ví dụ: Dạy bài “*Tết là tết*” có các câu hát “*Tết vừa đến đây dưới mái hiên nhà*” (si phà si la la si pha mì) ta bỏ thanh sắc ở tiếng “*dưới*” = **Dươi**.

Hay bài “*Tình bạn tuổi thơ*” có câu hát “*Tình bạn tuổi thơ đẹp lắm*” (là đồ rê pha đồ lá) ta bỏ thanh hỏi ở tiếng “*tuổi*” = **Tuôi**.

*Giáo viên đàn giai điệu và hát mẫu câu hát đó rồi bắt giọng cho HS tập hát.

3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị

Với kinh nghiệm nhiều năm dạy học môn Âm nhạc trong trường tiểu học và sau một năm thực nghiệm sáng kiến của mình tôi thấy các em đã phấn khởi hơn, có hứng thú học tập hơn, và đã kích thích được tiềm năng nghệ thuật trong mỗi em đồng thời tạo được cho các em những cảm xúc thẩm mỹ tốt các em đã học âm nhạc một cách tự nhiên, thoải mái. Từ đó các em thấy thích thú học tập và mạnh dạn tham gia các trò chơi, các hoạt động ngoại khóa, ngoài giờ lên lớp.

Dưới đây là kết quả khảo sát thực tế tôi thu được sau khi áp dụng sáng kiến năm học 2023 – 2024. Kết quả cuối năm của khối 4 như sau:

Lớp	TSHS	Hoàn thành tốt (T)		Hoàn thành (H)		Chưa hoàn thành (C)	
		SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %
4A1	35	23	65,7 %	12	34,3 %	0	0 %
4A2	32	21	65,6 %	11	34,4 %	0	0 %
4A3	33	22	66,6 %	11	33,4 %	0	0 %
4A4	33	22	69,6 %	11	30,4 %	0	0 %
4A5	27	18	66,6 %	9	33,4 %	0	0 %
4A6	30	21	70 %	9	30 %	0	0 %

Để có được một tiết dạy tốt người giáo viên phải có định hướng có phương pháp, biện pháp tối ưu và luôn bám sát vào mục tiêu bài học. Giáo viên phải biết lựa chọn và thiết kế cách truyền đạt sao cho hấp dẫn và lôi cuốn học sinh. Biện pháp này tôi đã áp dụng trong một học kì và tôi nhận thấy rằng học sinh có sự tiến bộ rõ rệt về cách nhận thức về môn Âm nhạc. Để “*phát huy tính tích cực và chủ động, sáng tạo của học sinh*” không chỉ áp dụng đối với lớp 4 mà nó luôn luôn được ứng dụng và phát huy trong bộ môn Âm nhạc cũng như các môn học khác. Tuy nhiên ở mỗi môn học lại có những cách làm riêng nhưng đều chung một mục đích là: “*tạo hứng thú cho học sinh*” nhằm nâng cao chất lượng học tập của học sinh theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành.

Về phía bản thân, với một số biện pháp nêu trên, qua thực tế giảng dạy tại trường, tôi nhận thấy hiệu quả của các biện pháp này là khá cao. Tuy nhiên, khi vận dụng những biện pháp này, giáo viên có thể tùy cơ ứng biến sao cho phù hợp với từng hoàn cảnh, từng đối tượng cụ thể để thu được kết quả tốt nhất. Và điều quan trọng là chúng ta cùng nhau xây dựng nên những biện pháp giảng dạy hay nhất, phù hợp nhất đối với môn Âm nhạc để kết quả học tập của các em ngày càng được nâng cao hơn.

4. Hiệu quả sáng kiến:

4.1 Hiệu quả về khoa học:

Giải pháp này là giải pháp hoàn toàn mới, so với các cách học trước đây chủ yếu chỉ có một vài hoạt động tập thể, chưa đi sâu vào cốt lõi vấn đề. Chưa thực sự chú trọng vào tâm trạng của các em, chưa tạo được hứng thú với các em. Thì với các giải pháp mới này, đã tạo nhiều cơ hội cho các em học sinh được trải nghiệm, được hiểu rõ hơn về bản thân mình và có nhiều cơ hội rèn luyện hơn. Từ đó, tâm lý

cũng ổn định, giúp các em có một hành trang vững chắc bước vào tương lai.

4.2 Hiệu quả kinh tế:

Với các phương pháp này giúp học sinh tiết kiệm được quỹ thời gian.

4.3 Hiệu quả xã hội:

Môn học Âm nhạc ở trường mỗi tuần chỉ có một tiết, thật ít ỏi nhưng các em được làm quen với: hát; đọc nhạc; nhạc cụ; lí thuyết âm nhạc; thường thức âm nhạc là một tác động lớn vào thế giới tinh thần của các em. Với những biện pháp, giải pháp dạy trên, trong những năm qua đối với việc học âm nhạc ở trường, tôi thấy kết quả chất lượng được nâng lên rõ rệt, các em đã biết trình bày hoàn chỉnh một bài hát (hát kết hợp vận động nhẹ, biểu diễn) biết cảm nhận về nội dung bài hát. Bởi được hướng dẫn tận tình gợi mở và gần gũi luyện tập của giáo viên, kết hợp giữa nhạc cụ, băng phụ, đài, đàn và làm mẫu chính xác của giáo viên đã động viên cổ vũ các em kịp thời bằng những nhận xét tích cực. Nhắc nhở các em sau khi học bài mới thì các em phải có sự ôn luyện để ghi nhớ và khắc sâu kiến thức, do đó trong giờ học rất sôi nổi và thoải mái, các em thi đua nhau trả lời câu hỏi của giáo viên đưa ra, tự giác xung phong lên trình bày bài trước lớp. Giúp các em tự tin, sự hứng thú say mê trong học tập, tình cảm thầy - trò thêm gần gũi gắn bó hơn. Việc học tốt trong giờ học chính khoá đã giúp học sinh tham gia mạnh dạn, tích cực trong các hoạt động ngoại khoá của nhà trường và của địa phương.

5. Tính khả thi

Để áp dụng sáng kiến này cần phải tuân theo các điều kiện sau:

- Cơ sở vật chất của nhà trường cần được trang bị đầy đủ như: Đàn organ, phòng học chức năng, bàn ghế, máy chiếu, ti vi... Các loại nhạc cụ để gõ: Sáo ri-cooc-đơ, Song loan, thanh phách, trống nhỏ, tem – pơ – rin, trai – en – gô...
- Học sinh có đầy đủ vở ghi, sách giáo khoa, các loại đồ dùng cần thiết mang đặc trưng bộ môn.
- Giáo viên phải nghiên cứu, tìm tòi, đổi mới cách thức tổ chức lớp học, tạo được hứng thú học tập cho các em:
- Luôn bám sát mục tiêu, nội dung, những yêu cầu và gợi ý có ở trong sách giáo viên để xây dựng bài giảng. Phải chú ý đặc biệt việc truyền thụ kiến thức cơ bản nhất.
- Kiểm tra, đánh giá trong mỗi giờ học để khích lệ sự ham học của các em học sinh. Phát hiện năng khiếu cá nhân để bồi dưỡng khích lệ sự ham hiểu biết của các em học sinh.
- Giáo viên thường xuyên trau dồi kiến thức chuyên môn, tìm tòi nghiên cứu đổi mới các phương pháp dạy học áp dụng cho việc giảng dạy và học tập đạt kết quả.

- Phạm vi có thể áp dụng sáng kiến: môn Âm nhạc lớp 1,2,3,4,5

6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến: Từ tháng 9 năm 2023 đến tháng 4 năm

2024.

7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến: Chi phí thực hiện không đáng kể, chủ yếu chỉ mất chi phí vào việc mua giấy màu, băng keo, hồ dán để làm nhạc cụ tự tạo. Tuy nhiên hầu hết các biện pháp đều dễ thực hiện.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Kết luận

Xuất phát từ thực trạng khả năng nhận thức tiếp thu những kiến thức đặc thù của bộ môn Âm nhạc, tôi đã lựa chọn và đưa vào thực tế những biện pháp giảng dạy của mình trên cơ sở bám sát chương trình sách mới, chương trình giáo dục phổ thông 2018 theo hướng dẫn của Bộ giáo dục và Đào tạo và tôi đã thu được những kết quả đáng kể. Qua quan sát thực tế nhận thấy các em yêu thích bộ môn hơn, hào hứng học tập hơn. Đặc biệt là kết quả học tập cũng như chất lượng của công tác phong trào văn hoá văn nghệ đã nâng lên rõ rệt, các em mạnh dạn hơn, tự tin hơn trong việc tham gia các hoạt động văn nghệ của trường cũng như phong trào văn hoá - văn nghệ của địa phương.

Bên cạnh những kết quả đạt được đó tôi tích lũy được một số kinh nghiệm như sau:

Để tạo hứng thú với học sinh thì trước hết phải gây hứng thú cho học sinh ngay từ phần mở đầu bài học, phần giới thiệu đề mục mới.

Trong quá trình giảng dạy, giáo viên phải biết phát huy tính tích cực chủ động, sáng tạo của học sinh. Tạo cho các em sự hứng thú “*Học vui – vui học*” thông qua các trò chơi âm nhạc không tạo áp lực cho học sinh để từ đó phát huy được tính chủ động sáng tạo của học sinh qua môn học.

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy môn Âm nhạc.

Phương tiện dạy học phải đầy đủ, giáo viên sử dụng thành thạo các phương tiện dạy học như đàn phím điện tử, ti vi, máy chiếu...

Giáo viên phải có lòng yêu nghề, tận tâm, tận tụy với công tác giảng dạy. Nắm vững đặc trưng của bộ môn, có phương pháp dạy học linh hoạt, sáng tạo, đa dạng hóa cách thức truyền đạt mỗi bài học.

Tự học để nâng cao trình độ chuyên môn. Nhất là cần có nhiều thời gian cho việc rèn luyện cách sử dụng đồ dùng dạy học sao cho nhuần nhuyễn, không bị lúng túng trước học sinh. Luôn luôn học hỏi kinh nghiệm của đồng nghiệp trong và ngoài trường. Dành nhiều thời gian cho việc chuẩn bị bài dạy. Nắm vững kiến thức và truyền thụ kiến thức một cách chính xác. Dạy và sửa sai kịp thời, nhận xét đánh giá nhẹ nhàng. Luôn tạo được sự hứng thú cho học sinh. Chuẩn bị đồ dùng dạy học cụ thể cho từng bài.

Trên đây là một số sáng kiến của tôi về “**Biện pháp giúp nâng cao hứng**

thú học tập môn Âm nhạc cho học sinh lớp 4”. Rất mong được sự giúp đỡ và góp ý chân thành từ phía các cấp lãnh đạo. Trong quá trình thực hiện, chắc chắn không sao tránh khỏi những thiếu sót, mong sự đóng góp ý kiến của các bạn đồng nghiệp để sáng kiến của tôi được trọn vẹn và đầy đủ và hoàn chỉnh hơn.

2. Những kiến nghị, đề xuất

Để nâng cao chất lượng cũng như phương pháp của bộ môn này tôi xin đề xuất một số ý kiến sau:

Giáo viên phải nghiên cứu kỹ chương trình dạy, phải có lòng yêu nghề mến trẻ. Phải thường xuyên dự giờ, học hỏi các bạn đồng nghiệp, trao đổi những vấn đề mình còn thiếu và yếu.

Đối với nhà trường cần có sự quan tâm hơn nữa đến bộ môn Âm nhạc, đầu tư đồ dùng dạy - học đầy đủ để nâng cao chất lượng giảng dạy như nhạc cụ gõ đệm...

Đối với các cấp nên tạo điều kiện hỗ trợ kinh phí, vật chất, đồ dùng dạy học đầy đủ hơn. Nên thường xuyên tổ chức các buổi chuyên đề giảng dạy trong các cụm hoặc trong huyện, cho các giáo viên giảng dạy âm nhạc ở các trường tiểu học.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Ngày 27 tháng 04 năm 2024

XÁC NHẬN CỦA CƠ QUAN
(ký tên, đóng dấu)

Người viết sáng kiến

Hà Thị Huyền Trang

VI. TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1- Sách giáo viên Âm nhạc lớp 4 Kết nối tri thức, Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam.
- 2- Bài viết “Hướng dẫn dạy học theo nhóm ở trường tiểu học” tại webside:
<Http://www.lamsao.com/huong-dan-day-hoc-theo-nhom-o-truong-tieu-hoc-p214a254533.html>
3. Cách tạo ra sự hài hước trong giảng dạy Trang Giáo dục nghề nghiệp
4. Tâm lý học sinh tiểu học – Google
5. Tạp chí Giáo dục Tiểu học.